Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
kirjaamo@lvm.fi

Hallituksen esitys sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta, HE 264/2018 vp

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Postilta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä, jolla muutettaisiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annettua lakia. Lainmuutoksen tarkoituksena on selkeyttää luottamusverkoston toimintaa. Posti kannattaa ehdotettuja muutoksia.

Posti toteaa, että oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen määritteleminen ensitunnistamisen ketjuttamiselle on yhteiskunnan digitaalisen kehityksen kannalta ensiarvoisen tärkeää. On nähtävissä, että yhä suurempi osa ihmisten ja yritysten asioinnista ja päivittäisistä tehtävistä siirtyy uudenaikaisiin digitaalisiin palveluihin. Kehityksen jarruna on kuitenkin ollut monissa palveluissa edellytetty vahva tunnistautuminen. Käytännössä vahvan digitaalisen tunnistautumisen on tarjonnut lähinnä pankkien myöntämä Tupas-tunnistautuminen, jonka käyttöä on rajattu tiukoilla sopimusehdoilla ja korkeilla korvauksilla.

Sähköisen tunnistamisen markkinat ovat Postin näkemyksen mukaan erittäin huonosti toimivat. Sen vuoksi Posti kannattaa kaikkia toimenpiteitä, joilla parannetaan kilpailua vahvojen tunnistuspalvelujen markkinalla, jotta markkinoille saadaan luotettavia ja edullisia tunnistuspalveluja niitä tarvitsevien käyttöön.

Postilla on erittäin laaja kuluttaja-asiakaskunta ja postipalveluihin liittyviä, kuluttajille maksuttomia palveluja, jotka kuitenkin edellyttävät luonteensa vuoksi asiakkaiden vahvaa tunnistamista muun muassa tietosuojan ja luottamuksellisen viestinnän suojan turvaamiseksi. Posti on yleispalveluvelvoitteen alainen postiyritys, jonka toimiala on ollut perinteisesti ei-digitaalisissa palveluissa. Yhteiskunnan muutokset ja asiakkaiden uudenlaiset tarpeet ovat kuitenkin luoneet paineen kehittää uudenlaisia digitaalisia palveluita, joihin voidaan yhdistää toimialan perinteiset palvelut. Tunnistuspalveluilla ja niiden hinnoittelulla on sen vuoksi Postille suuri merkitys. Tarve asiakkaiden vahvalle tunnistamiselle yhdessä Tupas-tunnistamiseen liittyvien sopimusehtojen ja korvausvaateiden kanssa on luonut ylitsepääsemättömiä liiketoiminnallisia esteitä.

Postin mielestä luottamusverkoston näkökulmasta pitäisi olla epärelevantti asia mihin tarkoitukseen - asiointitapahtumaan liittyvään tunnistamiseen, heikon tunnisteen luontiin tai ensitunnistuksen ketjuttamiseen - vahvaa tunnistamista käytetään. Posti haluaa tuoda esiin huolen siitä, että ensitunnistajilla on ollut halukkuutta estää johdettujen ensitunnisteiden jatkokäyttöä heikkojen tunnisteiden luontiin tai ensitunnistuksen ketjuttamiseen. Ensitunnistautumisen ketjuttamisen sopimusehtojen tulisikin olla yhtäläiset kaikille luottamusverkoston osapuolille ja niiden tulisi koskettaa sopimuspakko. Nämä puutteet ovat hidastaneet toimivan digitaalisten palveluiden muodostumista.

Posti Oy

Postintaival 7, Helsinki
PL 1, 00011 POSTI
puh. 020 4511

Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 0109357-9
www.posti.fi

Posti kannattaa ehdotusta ensitunnistamisen ketjuttamisen enimmäishinnan alentamisesta nykyisestä 10 sentistä 3 senttiin. Transaktiopohjainen hinta voi edelleen muodostua sähköisten asiointipalvelujen tarjoajille korkeaksi, jopa kynnyskysymykseksi. Enimmäishinta sallisi myös asiakaskohtaisten kokonaishinnoittelun tuottavalle palvelukokonaisuudelle. Luottamusverkoston sisällä maksettava ensitunnistuskustannus tulee tavalla tai toisella loppuasiakkaiden ja asiointipalvelun tarjoajien kuten Postin maksettavaksi. Kuten ehdotuksen perusteluissakin todetaan, ensitunnistamisen tekevä yritys tekee sen joka tapauksessa ensisijaisesti omaa liiketoimintaansa varten, joten tunnistustapahtumasta syntyvien kustannusten vyöryttämistä edelleen ja kerta toisensa jälkeen ei voi pitää perusteltuna. Näkemyksemme mukaan korvaustaso ei missään tapauksessa saisi ylittää luonnoksessa esitettyä.

Tunnistamismarkkinan kehittyminen edellyttää, että lainsäädäntö turvaa toiminnan jatkuvuuden. Digitaalisten tuotteiden kehittäminen, testaaminen ja markkinoille tuominen on pitkä prosessi, joka sitoo aikaa, resursseja ja investointeja. Eri toimijoiden ja tunnistamismarkkinan tulevaisuuden kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että lainsäädäntö tukisi liiketoimintaympäristön vakiintumista, niin että myös kustannustason kehittyminen pystytään ennakoimaan riittävän pitkälle eteenpäin. Kahden vuoden määräaikaisuus estää toimijoita kehittämästä toimintamalleja ja luomasta palveluja, sillä kaksi vuotta on palvelujen kehittämisen ja markkinoille saattamisen kannalta hyvin lyhyt aika. Tämän vuoksi **Posti ei kannata lainmuutoksen väliaikaisuutta**, vaan katsoo että enimmäishintaa koskeva sääntely tulisi hyväksyä toistaiseksi voimassaolevana.

Ehdotuksen mukaisen enimmäiskorvauksen tulee luoda mahdollisuus aidosti tuottaa yhteiskunnan kannalta tarpeellisia digitaalisia palveluita kohtuuhintaisina kuluttajille ja yrityksille. Myös **ehdotukset sopimuksentekovelvoitteiden selkeyttämiseksi osaltaan edistäisivät luottamusverkoston toimintaa ja sähköisten tunnistuspalvelujen käyttöä**.

Kunnioittavasti

Posti Oy

Raine Westerholm
Head of Payment Services